

## Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 20. maja 2015

### Povzetek

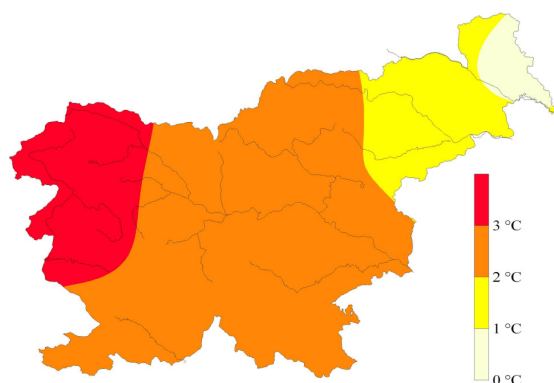
Težko pričakovane padavine v drugi dekadi maja so dobro namočile tla v osrednji in jugovzhodni Sloveniji ter na Gorenjskem. Drugod, zlasti na Primorskem, pa so bile padavine preskromne, da bi se založenost kmetijskih tal z vodo izboljšala, zato je bilo potrebno kmetijskim rastlinam vodo dodajati z namakanjem. Tudi na severovzhodu, kjer je sicer padla za ta čas nadpovprečna količina padavin, se razmere v kmetijskih tleh zaradi velikega primanjkljaja vode vse do konca dekade še niso normalizirale.

### METEOROLOŠKE RAZMERE

Nadpovprečno toplemu začetku druge majske dekade tudi ledeni možje niso oporekali (12.–14. maj). Ohladitev je prišla takoj po njihovem odhodu in prihodu mokre Zofke, okrog katere so bile skoncentrirane padavine te dekade. Nato se je zopet prijetno ogrelo, ob koncu dekade pa nas je od zahoda dosegel hladen in vlažen zrak. Povprečne dekadne temperature zraka so bile nad običajnimi vrednostmi, v večjem delu Slovenije od 2 do 3 °C, na severozahodu še višje, na severovzhodu pa do 2 °C. Jutra so bila ponekod še dokaj hladna, najnižja temperatura zraka se je v nižinskih predelih spuščala do 5 °C, v Osrednji Sloveniji in na Goriškem do 9 °C, na Obali do 11 °C. Najvišje temperature zraka pa so se dvigale od okrog 27 do 29 °C. Na Gorenjskem in celjskem je bil največji dnevni hod temperature zraka (razlika med najvišjo in najnižjo dnevno temperaturo) okrog 20 °C. Največ dežja je padlo na Gorenjskem, ter v visokogorju, od 50 do 80 mm, na vzhodu večinoma do 30 mm, na jugovzhodu do 40 mm, na jugozahodu pa le do 10 mm. V primerjavi s povprečnimi vrednostmi, so le-te presegli v vzhodni in večjem delu severne polovice države. Sonce je najdlje sijalo na jugozahodu, več kot 80 ur, na Obali več kot 90 ur. Drugod je bilo od 70 do 80 sončnih ur, z izjemo severozahoda, kjer jih je bilo manj. Skoraj povsod je trajanje sončnega obsevanja preseglo običajne vrednosti.

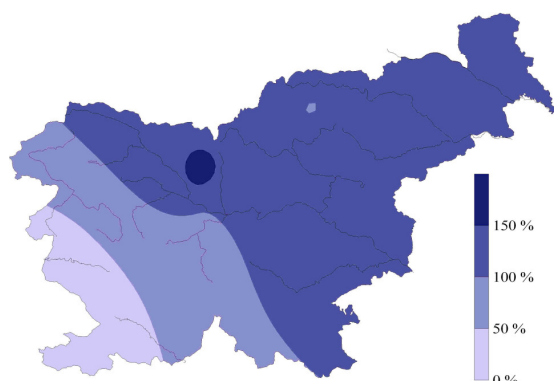
*Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka ( $T$ , °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)*

| Postaja        | $T_{povp}$ | $T_{max}$ | $T_{min}$ |
|----------------|------------|-----------|-----------|
| Bilje          | 19,2       | 28,7      | 9,9       |
| Portorož let.  | 19,5       | 28,9      | 11,2      |
| Ljubljana      | 18,2       | 27,8      | 9,1       |
| Novo mesto     | 18,1       | 29,6      | 6,4       |
| Celje          | 17,1       | 29,2      | 4,2       |
| Maribor let.   | 16,8       | 28,0      | 5,5       |
| Murska Sobota  | 16,2       | 28,2      | 5,1       |
| Rateče         | 14,3       | 26,8      | 3,2       |
| Slovenj Gradec | 16,0       | 27,2      | 5,6       |



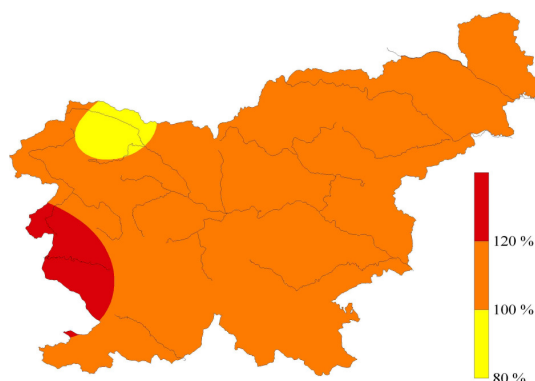
*Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)*

| Postaja        | RR   | suhi | deževni |
|----------------|------|------|---------|
| Bilje          | 5,5  | 8    | 2       |
| Portorož let.  | 2,1  | 7    | 3       |
| Ljubljana      | 30,2 | 8    | 2       |
| Novo mesto     | 40,2 | 8    | 2       |
| Celje          | 39,0 | 5    | 5       |
| Maribor let.   | 31,1 | 6    | 4       |
| Murska Sobota  | 25,1 | 7    | 3       |
| Rateče         | 42,8 | 6    | 4       |
| Slovenj Gradec | 30,5 | 6    | 4       |



*Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)*

| Postaja        | Sončno obsevanje | Max  |
|----------------|------------------|------|
| Bilje          | 87,3             | 14,0 |
| Portorož let.  | 92,3             | 14,2 |
| Ljubljana      | 75,7             | 13,2 |
| Novo mesto     | 75,5             | 12,5 |
| Celje          | 72,6             | 12,1 |
| Maribor let.   | 79,2             | 13,5 |
| Murska Sobota  | 78,2             | 13,6 |
| Rateče         | 63,5             | 11,7 |
| Slovenj Gradec | 73,8             | 12,6 |



### TEMPERATURA TAL

Tla so bila toplejša kot običajno v tem času. V globini 5 in 10 cm so bile povprečne dekadne temperature med 17 in 22 °C, na Goriškem okoli 23 °C. Dolgoletno povprečje so presegle za od 1,5 do 2,5 °C. V posameznih, že skoraj poletno toplih dneh, so se tla ogrela od 25 do 28 °C, na Goriškem skoraj do 30 °C. Tudi najnižje zabeležene temperature tal so bile večinoma višje od 13 °C, na Primorskem pa višje od 17 °C.

*Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)*

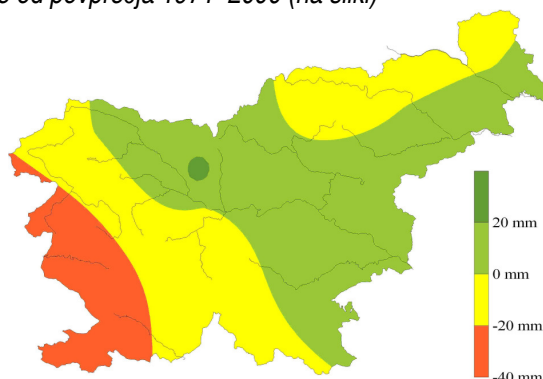
| Postaja        | Ttpovp | 5 cm   |       |       | 10 cm  |        |       |       |
|----------------|--------|--------|-------|-------|--------|--------|-------|-------|
|                |        | Odklon | Ttmin | Ttmax | Ttpovp | Odklon | Ttmin | Ttmax |
| Bilje          | 23,2   | 2,3    | 17,7  | 29,5  | 23,0   | 2,3    | 17,8  | 27,4  |
| Portorož let.  | 22,0   | 2,3    | 17,1  | 28,2  | 21,7   | 2,3    | 17,9  | 25,1  |
| Ljubljana      | 19,0   | 0,6    | 13,0  | 25,7  | 18,9   | 1,0    | 15,0  | 23,1  |
| Novo mesto     | 19,0   | 1,5    | 13,3  | 26,3  | 18,6   | 1,2    | 14,2  | 23,3  |
| Celje          | 19,1   | 1,4    | 13,7  | 25,9  | 18,7   | 1,3    | 14,8  | 22,3  |
| Maribor let.   | 18,9   | 1,5    | 13,8  | 25,6  | 18,5   | 1,3    | 14,8  | 22,0  |
| Murska Sobota  | 19,4   | 2,0    | 12,8  | 28,3  | 19,4   | 2,0    | 13,6  | 26,1  |
| Slovenj Gradec | 17,8   | 1,2    | 13,8  | 20,5  | 17,5   | 1,0    | 14,2  | 19,5  |

### VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Dekadna vodna bilanca se je večinoma gibala v mejah od -10 do 10 mm, z izjemo osrednje Gorenjske, kjer je bila 24 mm ter jugozahodnega dela Slovenije, kjer so, ob pomanjkanju padavin in visokih vrednostih izhlapevanja, beležili vodni primanjkljaj večji kot 40 mm. Najvišje dnevne vrednosti so, z izjemo Gorenjske, že dosegale 5 mm in več. Vrednosti vodne bilance so bile nižje od povprečnih na zahodu, v zahodnem delu Dolenjske ter na severovzhodnem robu Slovenije.

*Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET<sub>0</sub>, mm), število dni z ET<sub>0</sub> > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)*

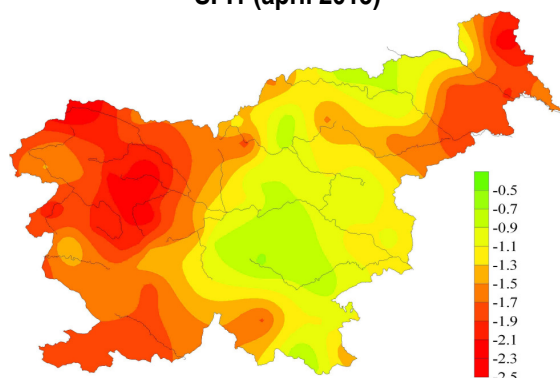
| Postaja        | VB    | ET <sub>0</sub> | ET <sub>0</sub> > 5 mm |
|----------------|-------|-----------------|------------------------|
| Bilje          | -41,0 | 46,5            | 4                      |
| Portorož let.  | -45,8 | 47,9            | 6                      |
| Ljubljana      | -7,6  | 37,8            | 1                      |
| Novo mesto     | 2,9   | 37,3            | 1                      |
| Celje          | 1,6   | 37,4            | 1                      |
| Maribor let.   | -7,4  | 38,5            | 0                      |
| Murska Sobota  | -12,4 | 37,5            | 1                      |
| Rateče         | 8,1   | 34,7            | 0                      |
| Slovenj Gradec | -7,7  | 38,2            | 2                      |



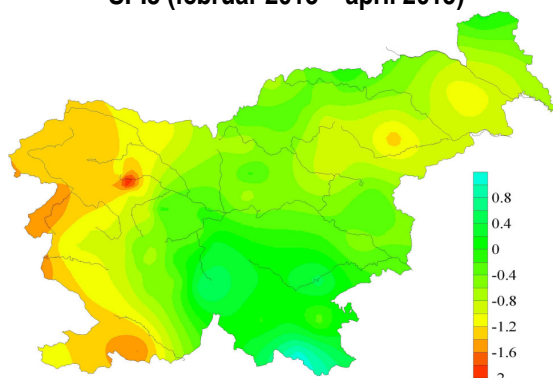
### IZGLEDI ZA SUŠO

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

SPI1 (april 2015)



SPI3 (februar 2015 – april 2015)



| SPI           | opis            | barvna skala | verjetnost pojava |
|---------------|-----------------|--------------|-------------------|
| 2,0 in več    | Ekstremno mokro | Temno Modra  | 2,3 %             |
| 1,5 do 1,99   | Zelo mokro      | Svetlo Modra | 4,4 %             |
| 1,0 do 1,49   | Zmerno mokro    | Sivo Modra   | 9,2 %             |
| -0,99 do 0,99 | Normalno        | Zelena       | 68,2 %            |
| -1,49 do -1,0 | Zmerno suho     | Rumena       | 9,2 %             |
| -1,99 do -1,5 | Zelo suho       | Oranžna      | 4,4 %             |
| -2,0 in manj  | Ekstremno suho  | Rdeča        | 2,3 %             |

### STANJE RASTLIN

Na severovzhodu države in na Primorskem, kjer bi obilnejši dež najbolj potrebovali, so bile padavine v drugi dekadi maja preskromne, da bi lahko izboljšale zalogo vode v tleh. Poleg tega so na Primorskem učinek skromnih padavin hitro izsušila burja in zgodnje poletne temperature zraka, ki so se v posameznih dneh povzpelle do skoraj 29 °C. Na severovzhodu se je zaloga vode v tleh v površinskem sloju tal nekoliko izboljšala, vendar je bil primanjkljaj prevelik, da bi voda v tleh postala rastlinam lahko dostopna. Sušni stres je oviral predvsem zelenjadnice in koruzo, ki imajo v tem času še plitve korenine, površina tal pa še ni zastrta z listnim pokrovom. Namakalno vodo je bilo potrebno dodajati tudi sadnim drevesom na Vipavskem in Goriškem, predvsem češnjam, breskvam in hruškam. Ječmen je začel polniti zrna. Klasila je tudi pšenica. Kljub temu, da so prevladovali suhi dnevi, pa je občasna omočenost listja omogočala okužbe s peronosporo na vinski trti. Pozornost je bila potrebna tudi glede oidija, še posebno v vinogradih, kjer je bila bolezen močno prisotna tudi prejšnje leto. Bohotile so se listne uši. Potekal je prvi odkos travinja za travno silažo. V suhih dneh, ko so visoke temperature zraka izhlapevanje pognale do skoraj 5 mm in čez, je odkošena trava postala hitro primerna za spravilo v silose in bale.

### PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 22. 5. 2015

| SLOVENDA             | Petek    | Sobota  | Nedelja | Ponedeljek | Torek |
|----------------------|----------|---------|---------|------------|-------|
| Vreme/Pojavi         |          |         |         |            |       |
| Megla/Nevihte        |          |         |         |            |       |
| Pojavi               | dež      | plohe   | dež     | plohe      |       |
| Tmax [°C]            | 13       | 14      | 18      | 21         | 22    |
| Tmin [°C]            | 10       | 11      | 11      | 10         | 11    |
| Veter                |          |         |         |            |       |
| Hitrost vetra [km/h] | 18 .. 36 | 7 .. 18 | 7 .. 18 | 0          | 0     |

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:  
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/>  
pod povezavami Vreme podrobneje /Modelska napoved/Verjetnostna napoved - 10 dni